

Christa Bonde, formand for Caritas Danmark:

Beretning til årsmødet i Caritas Danmark den 29. september 2018 på Magleås Kursuscenter, Høsterkøb.

Man skal kunne se det store i det små. Evnen til at kunne det, har betydning for den måde vores liv forandrer sig på et skridt ad gangen

Det har også betydning, når det gælder om at hjælpe mennesker. Hurtigt kan vi få øje på, hvad regering og Folketing i vores eget land burde gøre for alle andre – og glemmer let, at vores eget bidrag sammen med andres er helt afgørende for, at vores samfund hænger sammen.

At gøre en forskel kan være alt lige fra et "god morgen" til naboen eller kollegaen på arbejdspladsen til at give en hjælpende hånd til et menneske, for hvem det kan gøre en væsentlig forskel. I det små bliver denne relation et du og et jeg, som kræver gensidighed og samtidighed. Det er med til at gøre livet rigt, selvom det ikke handler om penge.

Et økonomiske bidrag til en organisation, der rækker hjælpen videre gennem andre, der, hvor der er brug for det, kan forandre livet for mange. Også det er vigtigt.

Caritas betyder kærlighed. Fordi vi har Guds ubetingede kærlighed og tilgivelse, er vi i stand til at række ud. Vi er ligefrem forpligtet på det – ikke kun til vores nærmeste eller dem vi deler holdninger med. Vi skal dele kærligheden, og de gaver vi er betroet, bredt ud, og især til dem, der trænger mest.

Det her handler om at være Caritas og Kirke. Men der er også grund til at glæde sig over, at virkelig mange i vores land gør en kæmpe forskel – også i Kirken og i Caritas.

Vi skal som Caritas være med til at give mulighed for at ikke mindst katolikker kan bidrage; bliver kaldet til at gøre en indsats i hverdagen i mødet med næsten. At den enkelte forvalter sin tid og penge, ja, alle gode gaver med ansvar.

Hvorfor? Fordi vi har fået livet som gave og med den opgave at være Guds forvaltere her på jord og i den konkrete sammenhæng, vi er sat: Til at leve i fællesskab og drage omsorg for hinanden - og for skaberværket som helhed.

Sagt på en anden måde: Evangeliet skal leves. Vores hænder skal rækkes ud til andre. Derfor har vi et Caritas i Danmark.

(Fra sms-kyllinger til program)

I forsommeren forsøgte Caritas sig med en ny indsamlingsform. Med en sms-donation på bare 25 kroner kunne to kyllinger skifte ejer i Uganda. Kyllinger kan hurtigt blive til et helt hold. Og så kan det forandre meget for en fattig familie. Små handlinger kan gøre en stor forskel.

Selv bliver jeg begejstret over at få muligheden for at handle så konkret og enkelt. Og det står overhovedet ikke modsætning til, eller underkender den store betydning det har, at Caritas i Uganda gennemfører store programmer og udviklingsindsatser for millioner af kroner.

For selvfølgelig ved vi godt, at det ikke er nok bare at sms'e kyllinger til Uganda. Der skal meget mere til for at skabe varig udvikling og resultater for fattige småbønder. Men selv kyllinger kan bidrage i en langt større sammenhæng, hvor det handler om mere end en enkelte bondefamilie. Helt ultimativt handler det om, at Caritas i Uganda arbejder på at få præsidenten og parlamentet til at tage ansvar for at skabe strukturelle forandringer for landbrug i Uganda. Og det gør de i øvrigt faktisk godt!

(Besøg i Nordøstindien)

I januar måned havde jeg lejlighed til at få sat små og store indsatser i perspektiv. Se hvad frugten af mange års arbejde i Nordøstindien har betydet. Med biskop Czeslaw var Christian Noval og jeg fra bestyrelsen sammen med generalsekretæren i Assam. Med var også Daniel Ebert, der som prætestuderende var i praktik hos Caritas.

Programmet i Nordøstindien afsluttes til nytår efter en femårig udfasningsperiode. Det er en lang periode - valgt med sigte på at konsolidere de opnåede resultater og sikre bæredygtigheden af bondeorganisationerne og deres kooperativer på føderationsniveau.

Vi var alle meget imponeret over, hvad vi så og hørte. Selvom ingen jublede over, at støtten fra Caritas Danmarks forsvinder, og at støtten fra de lokale partnerorganisationer bliver betydeligt mindre, så var det gennemgående budskab alligevel ikke til at tage fejl af: Vi kan stå på egne ben nu.

Der er ingen tvivl om, at specielt kvinderne ikke vil sætte de varige forbedringen i levevilkår for familier og lokalsamfund over styr. Ej heller den platform mange af dem har fået som indvalgte i de lokale styringsenheder panchayats. De har fået en langt stærkere stemme i lokalsamfundet gennem bondeorganiseringen og træningen.

En klar styrkelse af kvinders rettighed og position er et vigtigt resultat at notere sig. For Caritas er udgangspunkter naturligvis de rettigheder, der er knyttet til det enkelte menneske. Men rettighederne skal også udøves til fælles bedste i de fællesskaber, som vi er en del af. Familien ikke mindst. Vi er jo ikke skabt som solister.

Kvinder er vigtige i forhold til udvikling. Caritas vil derfor styrke dette gennem et nyt politik-papir med fokus på dette.

Det samlede Nordøstindien-program er nu ved at blive evalueret af eksterne konsulenter. De fremlægger deres rapport senere på året. Interessant bliver det at få deres syn på resultaterne og ikke mindst de anbefalinger, de kan give Caritas Danmark og partnerne i Nordøstindien. Hvad kan vi lære? Hvad skal vi tage med os fra 20 års arbejde?

Millioner af kroner er blevet indsamlet til arbejdet i Nordøstindien gennem årene, og vi har haft besøg fra Manipur. Jeg er sikker på, at mange vil huske de unge Christina og Samuel og Lily, der besøgte skoler og sogne over det ganske land en kold vinter, hvor de ankom i deres stamme-dragter.

Vi har i de forløbne år, tvunget af indrejseproblemer, også haft en lokal medarbejder ansat, Shivaram, som deltog i årsmødet sidste år.

Vi skal være stolte og taknemmelige over det, vi har fået mulighed for at bidrage med både gennem private midler og midler fra Danida – og gennem vores samarbejdspartnere i Nordøstindien. Over hundrede tusinde personer var omfattet af programmet i 2017!

Biskop Czeslaws deltagelse på rejsen til Nordøstindien var værdifuld. Dels fordi Caritas Danmark til syvende og sidst hører under biskoppen, og at han derfor bør få mulighed for at orientere sig helt konkret om Caritas Danmarks arbejde internationalt. Dels fordi det bliver meget værdsat af vores samarbejdspartnere og biskopperne i Nordøstindien, at han kommer med.

Det giver også en anden indgang til sådan et besøg. Så følger hele "det katolske udtræk" med. Lige fra en præstevielse med flere tusinde deltagere, men også det ganske almindelige liv i bispegårde, hvor mennesker af enhver slags kommer og går; hvor vi mødte præster, der er på gennemrejse og andre, der havde brug for et råd fra biskoppen. Det var fantastisk også at få lov til at opleve og være en del af dette.

(Myanmar og Rohingya-folket/pres på det humanitære rum)

Mens programmet i Nordøstindien afsluttes, så er programmet i Myanmar under fortsat opbygning. Indsatserne støttet af Caritas Danmark er gået fra nødhjælp til udvikling og udvidet i geografi i takt med at Burma, som det hed, åbnede op efter orkanen Nargis i 2008.

Der er dog grund til at understrege, at demokrati og menneskerettigheder i Myanmar fortsat er noget man skal kigge langt efter, og at der er tale om en endog meget skrøbelig situation i landet.

Fordrivelsen af Rohingya-folket - eller folkemordet, som mange mener, det er, er bare et eksempel. Generalerne sidder fortsat tungt på magten, og Aung San Su Kyi har ikke brugt sin moralske autoritet til at sige fra, som det blev fastslået i en FN-rapport for nylig.

De 700.000 Rohingya-flygtninge i Bangladesh står i en uhyggelig svær situation. De har brug for hjælp. Vi forsøger at mobilisere alle de ressourcer, vi kan. I første omgang fra katastrofefond og gennem indsamling.

Så sent som i går meddelte Udenrigsministeriet, at Caritas har fået en bevilling på kr. 8 mio. til en forstærket indsats igennem Caritas i Bangladesh og i øvrigt også fredag, at Caritas får kr. 8.2 mio. til en yderligere indsats for syriske flygtninge i Jordan. Det er faktisk ret fantastisk, at vi efter ansøgning har opnået disse ekstra midler – og for begge steders vedkommende begyndte nødhjælpsindsatserne for indsamlede midler.

Situationen i Syrien, Myanmar og Bangladesh kalder helt åbenlyst på vores hjælp. Hjælpen ydes, selvom det humanitære råderum er under pres, ligesom råderummet for mange civilsamfundsorganisationer generelt er det rundt om i verden. Af politiske grunde kan det være vanskeligt at få adgang til at hjælpe, og det kan være livsfarligt for enkeltpersoner og udgøre en trussel for organisationer at påpege overgreb og krænkelse af grundlæggende menneskerettigheder.

På grund af stærk tilstedeværelse i stort set hele verden vil Den katolske Kirke og Caritas ofte have muligheder for dels at hjælpe konkret, dels som få andre at kunne skabe dialog på tværs af religioner og etnicitet og med myndigheder. Det sidste kan til gengæld ikke altid gøres helt åbenlyst.

Det er glædeligt, at den danske regering har fokus på disse problemstillinger. Den har fremlagt sin position i arbejdet for at sikre civilsamfundet et større råderum, og hvordan man kan fremme religionsfriheden i verden. Det er dybest set to sider af samme sag.

(Bestyrelsen og arbejdet med ny overordnet strategi)

Orienteringsrejser er en lille del af bestyrelsesarbejdet – og finder som tommelfingerregel kun sted hvert fjerde år. For biskoppen er der endnu længere i mellem.

Det er først og fremmest de seks årlige bestyrelsesmøder på sekretariatet på Gammel Kongevej i København, der kræver medlemmers tid – især forberedelserne til møderne.

Det forgangne arbejdsår har især budt på intense drøftelse af en ny overordnet strategi for Caritas. Årsmødet sidste år havde mulighed for at byde ind med synspunkter på den retning, Caritas Danmark skal tage i de kommende år.

Det blev faktisk en ganske omfattende proces, hvor selvfølgelig også personalet på sekretariatet var inddraget. Processen mandede ud i, at bestyrelsen foretog nogle helt konkrete til- og fravalg for de kommende års arbejde. Jeg vil derfor gerne præsentere nogle af de vigtigste hovedlinjer i den nye strategi 2018-2022:

(1. Ny strategisk partnerskabsaftale)

Først og fremmest har opnåelsen af en ny strategisk partnerskabsaftale med Udenrigsministeriet efter 2020 topprioritet. En strategisk partnerskabsaftale giver forudsigelig finansiering i forhold til vores store programmer, og den giver en fleksibilitet i forhold til at anvende midlerne der, hvor det er bedst.

Partnerskabsaftalen giver mulighed for at understøtte globale initiativer inden for Caritas-fællesskabet, således at konfederationen styrkes og får en stærkere stemme internationalt. Endelig skaber den rum til at afprøve nye innovative ideer i samarbejde med privatsektoren, som vi i øvrigt skal høre om senere på årsmødet.

Selvom det føles som om, at vi lige er blevet en af Udenrigsministeriets 16 strategiske NGO-partnere, så er det nu, at vi skal sætte kursen i forhold til den næste ansøgningsrunde, hvor vi jo reelt skal konkurrere med kollegaerne i de andre NGO'ere.

I den forbindelse skal det nævnes, at Caritas Danmark som den femte organisation i Danmark har fået papir på at opfylde de internationale kvalitetskrav, der stilles i Core Humanitarian Standard (CHS). Det er ganske enkelt en milepæl for os og afgørende i forhold til at opnå en ny strategisk partnerskabsaftale.

I Danmark er det kun Dansk Flygtningehjælp, Folkekirkens Nødhjælp, Mission Øst, Dansk Røde Kors og nu også Caritas Danmark, der har opnået CHS-certificeringen. Det har vi meget stor grund til at ønske hinanden tillykke med i dag, og i særdeleshed takke de implicerede medarbejdere på sekretariatet for.

(2. opprioritering af nødhjælp)

For det andet har bestyrelsen truffet beslutning om, at det humanitære område skal opprioriteres. Vi fik med den strategiske partnerskabsaftale 2017-2020 flere midler til det humanitære arbejde. Selvom vi dybt må beklage de internationale tendenser og den danske regerings tilsvarende prioriteter, der gør, at bistanden til udvikling er på vej ned, mens den er på vej op i forhold til nødhjælp.

Der skal sættes ressourcer af med henblik på at Caritas Danmark opnår en bredere og øget fundingbase fra såkaldte institutionelle donorer vedrørende nødhjælp. Der skal med andre ord arbejdes målrettet på og investeres i at supplere Danida-midler med EU-midler.

(3. Omprioritering inden for det nationale arbejde)

For det tredje er der sket en omprioritering inden for det nationale arbejde med en fokusering på Caritas Center Stenosgade og Diakonipuljen.

Bestyrelsen har på den ene side kunnet glæde sig over, hvor positivt det nationale arbejde helt generelt er blevet modtaget af vores bagland. Og på den anden side har bestyrelsen måttet konstatere, at de sekretariatsdrevne initiativer for at fremme arbejdet med flygtninge især og igangsættelse af PREP-kurser reelt ikke har ført til umiddelbare resultater i form af nye, lokale projekter.

Så sent som i denne måned blev et PREP-kursus, arrangeret i fællesskab med Sct. Ibs Skole i Horsens, aflyst. Det er bare en nøgtern konstatering, men også en virkelighed der gør, at bestyrelsen for nærværende ikke finder det forsvarligt at prioritere, at sekretariatet forsøger at løbe initiativer i gang gennem det, man kunne kalde opsøgende arbejde.

Initiativerne skal komme nedefra – og sådanne vil Caritas gerne støtte økonomisk og med råd fra sekretariatet. Diakonipuljen til lokalt arbejde bibeholdes og formålet udvides fra nytår. Vi skal gøre puljen mere kendt og brugt. Jeg glæder mig over, at der er tre ansøgninger i proces i øjeblikket til lokale projekter, der mere eller mindre skal videreføre aktiviteter lokalt.

For så vidt angår PREP-kurserne skal denne del af Caritas' arbejde evalueres her i efteråret i forhold til, om og i givet fald hvordan, Caritas vil tilbyde disse kurser fremadrettet.

Caritas Center Stenosgade er kommet i gang, og har nu rundet det første leveår. Det er ikke sådan at alle rammer er sprængt med aktiviteter, masser af frivillige og brugere. Men de aktiviteter, som er kommet i gang vokser og vinder fodfæste. Vi vil gerne, at centeret kommer til at rumme endnu flere aktiviteter fremadrettet og er parate til at investere mere i det. Det gælder ikke mindst i forhold til ældre.

(4. Den folkelige forankring skal styrkes)

For det fjerde så skal Caritas' folkelige forankring styrkes konkret. 45.000 katolikker, over 10.000 elever på de katolske skoler og deres forældre samt et par tusinde DUK'ere udgør Caritas' naturlige bagland. Det er et stort bagland sammenlignet med så mange andre organisationers. Og det er vi stolte af!

Det kan dog godt undre, at antallet af bidragydere, som Caritas har registreret, kun er godt 2.000 personer. Jeg ved godt, at i praksis er flere med i form af anonyme bidrag fx til kollekter. Men vi vil i den nye strategiperiode arbejde målrettet på at øge antallet af registrerede bidragydere til 3.000. Det er afgørende, at flere får knyttet en direkte og stærk relation til Caritas.

(5. Samarbejdet med sognerepræsentanter, DUK og de katolske skoler skal styrkes)

For det femte vil vi gerne styrke samarbejdet med sognerepræsentanterne gennem kurser. Invitationerne til det første grundkursus for sognerepræsentanter i november, er således udsendt. Jeg håber, at I tager godt imod dem.

Caritas vil desuden gerne samarbejde endnu mere med de katolske skoler. Vi er godt på vej. Som noget nyt arrangerer vi i oktober et lærerkursus sammen med FAKS - Foreningen af katolske skoler i Danmark - om FN's Verdensmål og Caritas.

Med Danmarks Unge Katolikker er der aftalt en 2019-indsamling til et projekt, som de unge træffer beslutning om på deres årsmøde i november. Desuden var to repræsentanter fra DUK med til Caritas Europas Regionalkonference i Georgien i maj måned, fordi der i år netop var fokus på unge og "Young Caritas".

Samarbejdet med DUK skal udvikles i de kommende år, og der sigtes mod en egentlig samarbejdsaftale i 2019. I særdeleshed bliver det spændende, hvordan vi sammen kan udfolde et "Young Caritas" i Danmark.

(6. Synlighed og fortalerskab)

Endelig for det sjette er det en strategisk målsætning, at Caritas skal være mere synlige indadtil i Kirken og i forhold til baglandet - samt udadtil i forhold til omverdenen. Ikke bare synlige, men også stærkere i fortalerskabsarbejde både nationalt og globalt. Det vil ofte ske som aktive deltagere i Caritas-netværket og sammen med andre danske NGO'ere.

Disse nye hovedprioriteter vil være retningsgivende for Caritas i de kommende år. Fra bestyrelsens side vil vi årligt gøre status og følge op på dem. I det daglige er det generalsekretærens ansvar at sikre, vi når i mål, hvorfor han i sin mundtlige beretning komme ind på, hvordan det sker i relation til sekretariatet.

Heldigvis er vi i den gunstige situation, at der er styr på økonomien, og den er sund. Sammen med en skarp prioritering har vi derfor mulighed for at investere i at opnå målene i den nye strategi.

(TAK)

Afslutningsvis vil jeg gerne takke mine kollegaer i bestyrelse for et utrolig godt samarbejde og mange spændende debatter i det forgangne år blandt andet knyttet til strategi-processen. En særlig tak til Sylvie Dauzat og Maj Forum, der begge valgte at stoppe ved valgperioden afslutning den 30. juni i år. De var udpeget af hhv. bestyrelsen selv og af de fastansatte medarbejdere på sekretariatet.

Jeg er meget glad for, at I fortsat er med på Caritas-holdet og med her på årsmødet i dag. Jeg glæder mig over, at Chi Lee og Sidse Surel Mogensen har sagt ja til at træde ind på de vakante pladser og deltage i bestyrelsesarbejdet fremover.

En stor tak til alle jer, der repræsenterer og bakker op om Caritas i sognene. For at I stiller op, når der skal samles ind, når Verdens Bedste Nyheder løber af stablen eller I kaster jer ud i loppemarkeder og andet. Det er en stor gave for Caritas, at I sammen med frivillige i Caritas Center Stenosgade og i de lokale projekter stiller jer til rådighed.

Tak også til de katolske skoler og Danmarks Unge Katolikker for et godt samarbejde og fornem deltagelse på dette årsmøde. Vi ser frem til at høre fra jer senere på årsmødet.

Tak til Jann Sjursen, som jeg sætter stor pris på at samarbejde med. Det er Jann, der i dagligdagen på bedste vis står i spidsen for Caritas Danmark, som konstant er på farten med de mange arbejdsopgaver, der er at varetage for Caritas såvel i Danmark som i udlandet.

Sidst men ikke mindst en stor tak til medarbejderne på sekretariatet for det arbejde I udfører for Caritas. Det gør I med engagement og en faglig dygtighed, der betyder, at vi sammen med jer er stolte over, at i alt knap 400.000 mennesker på verdensplan modtog hjælp fra Caritas Danmark i 2017.

Ved fælles hjælp har vi tændt lys i menneskers liv, og skabt håb for fremtiden. Det giver mening - det er Caritas.

Derfor tænder vi igen i år det særlige Caritas-lys, fra søstrene på Aasebakken, på De Fattiges Dag den 18. november. Og vi beder om Guds hjælp til at arbejdet må lykkes, og at han må gribe ind i verden.

Tak.